

Till alla mina bläcksyskon. Ni vet vilka ni är.

DÖDA
DRÖM-
MARS

Helena Ö
Dahlgren

BONNIER
CARLSEN

Dikten på sid 89 är "Månen" av Edith Södergran, 1922
från samlingen "Landet som icke är", 1925

DÖDA DRÖMMARS Ö

Text © Helena Dahlgren 2025

Omslagsformgivning SARA + SOFIA, sarasofia.work

Formgivning RPform

Redaktör Anton Klepke

Utgiven av Bonnier Carlsen Bokförlag, Stockholm 2025

Box 3159, 103 63 Stockholm

www.bonniercarlsen.se

info@bonniercarlsen.se

ISBN 978-91-7979-674-7

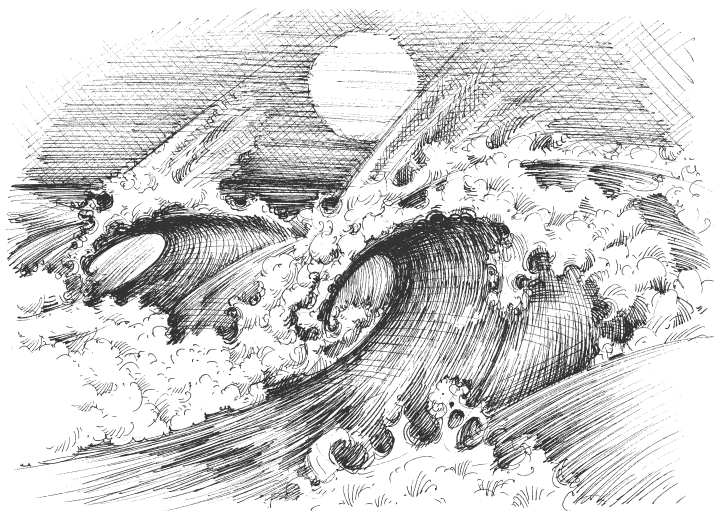
Tryck: ScandBook, EU 2025

Tryckning 1

Typsnitt Indigo Antiqua Pro, ToY, Quiz

"I can't say. But that's the story."
Edith Wharton, "Afterward".

Vi bestämmer själva hur vår historia ska sluta. Så brukar Cordelia säga till oss under våra lektioner, men jag har nog aldrig förstått vad hon har menat förrän nu. Inte på riktigt. Jag låter orden sjunka in samtidigt som vågorna för mig allt längre bort från ångbåtsbryggan. Ovanför klipporna sträcker huset ut sig som en mörk hägring, men ingen står vid fönstret i tornrummet ikväll.

Mina armar jobbar febrilt med att hålla mig ovanför vattenytan. Lungorna är redan slutkörda. Det är så svårt att få luft.

Det är då jag tänker det, att det är så här min historia slutar.

Kanske var det ödet som förde mig hit. I så fall är det också ödet som ska föra mig härifrån nu. Ner i det svarta, skummande havet. Ut i evigheten, vad det än är. Var det meningen hela tiden?

En ny våg rullar in och sköljer över mig. Den är så mycket större än de tidigare och det blir ännu svårare att hålla sig ovanför ytan. Jag flaxar hjälplöst med händerna. Försöker skrika och får fram ett bubblande, ynkligt läte. Vattnet drar mig ner i det mörka. Djupare: jag ser ytan sakta försvinna ovanför mig. Mina stämband har jag inte längre användning för. Inte mina lungor heller. Ärligt talat: jag har aldrig haft någon vidare användning för dem.

Jag spärrar upp ögonen men ser bara mörkt vatten. Det är lite som att befinna sig inuti en snöglob; en iskall, instängd känsla. Tydligen ska det vara skönt att drunkna. Jag hoppas att det stämmer.

Ja. Här slutar min historia. Döden genom vatten. När ska det börja kännas skönt, undrar jag? När ska jag sluta försöka skrika?

Det bubblar till igen, små perfekta pärlor av mörker. Något rör sig ovanför mig, uppe vid vattenytan, något tungt och stort. Jag tänker på havsodjuret vi läst om med Cordelia, slemmiga bestar med fjäll och klor. Det är för otäckt, så jag tänker på Max istället, hur hon smakar salt och viol. Hennes mörkröda hår mot kudden. Vi bestämmer själva hur vår historia ska sluta och min slutar så här. Jag bestämmer det nu.

Jag väljer ljuset, hinner jag tänka innan ljuset uppslukar mig. Jag dras mot det.

Då känner jag hur någon sliter tag i min arm.

1

BÅTEN KRÄNGER TILL av ännu en våg och jag lutar mig fram över relingen. Det suger till i magen när jag blickar ner mot vattnet. Är jag nervös? Förväntansfull? Kanske är det bara rädsla jag känner. Gammal, hederlig skräck.

Jag ser huset så fort båten närmar sig den gamla ångbåtsbryggan. Det är ett sådant slags hus jag bara trodde existerade i gamla gotiska romaner och mysrysliga skräckserier: ett riktigt kråkslott med tinnar och torn. Längs med de många, sluttande våningsplanen löper flera balkonger. Några små och trånga, andra långa och vidsträckta. Kanske har huset haft en annan färg en gång i tiden, men nu är det svartmålat, som för att smälta in bland de mörka, hala klipporna som omger det. Till och med nu, i den ljusa junieftermiddagen, är det något mörkt över huset. Jag huttrar i min tunna jeansjacka, gömmer händerna i ärmarna.

Högt där uppe tornar huset upp sig. Hukar sig i vinden likt en rovfågel som gör sig redo att attackera. Eller kanske vakar det bara över mig? Undrar vem jag är och vad jag gör här?

En smal stentrappa löper tvärs över klipporna, vindlar

sig hela vägen upp från bryggan till huset. Det hugger till i mig när jag försöker räkna de många stegen. Jag sneglar upp mot tornet på husets västra sida, försöker avgöra om någon står i fönstret men det går inte att se på så här långt håll. Ingen står på bryggan och tar emot mig, fast det hade jag nog inte heller räknat med.

Mannen som kör båten pekar mot en skylt borta på bryggan för att bekräfta att jag kommit rätt. ”SVALÖ”, står det bara. Inget ”Välkommen till”, men intill de slitna bokstäverna anas konturerna av målade svalor med vingar som breder ut sig mot en osynlig himmel. Något klickar till i mig när jag ser skylten; ett minne av ett minne. Sedan är det borta, och jag slår armarna om mig själv för att inte frysa.

”Ja, det stämmer”, säger jag, lika mycket till mig själv som till honom.

Skylden ser gammal ut, med flera bucklor och missfärgningar i plåten. Säkert är det havsvinden som förstört den. Luften känns förvånansvärt salt, har inte Östersjön bräckt vatten? Jag har i och för sig aldrig varit så här långt ute i skärgården förut. Några fiskmåsar seglar fram och tillbaka bland de dovt mörkgrå molnen, annars är det alldeles stilla och tyst omkring mig. Öde.

Då slår det mig att båten redan är framme vid ön. Vi ligger stilla intill bryggan, vaggade av havet. Ett ljusst skratt ekar från ett öppet fönster uppe vid huset, bryter stillheten. Jag skruvar på mig där jag står i fören. Båten är liten, för liten för att kallas färja egentligen. Men den är

större än roddbåten jag satt i med min morfar på landet när jag var liten.

Innan jag blev Sjuka Molly™.

Förr i världen skickade de iväg sådana som mig till sanatorier för att andas frisk luft – eller för att dö. Jag kan inte skaka av mig känslan att det är ett sådant ställe jag kommit till nu. Kanske *har* huset varit ett sanatorium en gång i tiden? Det, eller Draculas sommarhus. Jag bestämmer mig för att fråga om husets historia så fort jag får tillfälle. Det kan bli något att skriva om.

”Vet de att du kommer?”

Det är det första han har sagt sedan jag klev på båten. Kaptenen. Färjkarlen. Båtsman. Jag nickar och döljer ett leende.

”Då så.” Han pekar på en smal spång som leder från båten till bryggan och jag kliver försiktigt ner på den. Det svajar under fötterna när jag kliver av. Jag börjar tänka på en saga jag läste när jag var liten, om fiskar som tar sig upp på land, får fötter och riktiga lungor istället för gälar. Den gjorde mig livrädd, av någon anledning. Mamma fick gömma boken så att jag inte kunde hitta den.

Vet de verkligen att jag kommer? Vem var det som skrattade nyss?

Jag sneglar upp mot tornet igen. Nu ser jag det. Det *är* någon som står vid fönstret och tittar på mig. Jag hinner se skymten av ett ansikte bakom gardinerna innan fönstret åter är tomt. Med en suck vänder jag blicken mot stentrappan. Hur är det meningen att jag ska orka

ta mig upp? Mina lungor drar ihop sig av ren reflex, blir små och trånga. Rädda. Men så händer något märkligt, något vidunderligt: jag tar ett försiktigt andetag, drar in den friska havsluften, och så är det som om något släpper. Jag tar några steg, sakta och prövande.

Ett steg, två, tre.

Jag stannar upp och väntar ett tag innan jag fortsätter, men tröttheten slår inte till som den brukar. Så jag fortsätter att långsamt ta mig uppför trappan, ett par steg i taget. Som tur är har jag packat lätt.

När jag tagit mig hela vägen upp till huset utan att ens bli andfådd, ser jag att en tjej i min ålder står och väntar på mig. Kunde hon inte ha mött mig vid bryggan om hon visste att jag kom med båten? Hon ser ut som en docka med sitt långa, röda hår, sin bleka hy och den svarta kjolen som nästan går hela vägen ner till marken. På fötterna har hon höga snörkängor – svarta de med. Finns det någon klädkod jag har missat? Jag sneglar ner på mina lila Converse och urtvättade grå jeans och känner mig tråkig. Man ser direkt att hon passar ihop med huset, att hon hör hemma här. I det underliga, bleka soldiset påminner hennes hår om glittrande ädelstenar. Hon ler lite och sträcker fram handen, och jag hinner tänka att det känns formellt på något sätt. Som om vi tar hand på något: ett beslut, kanske, eller en affärsuppörelse.

Kanske är det just vad det är. Jag kikar upp mot huset igen och känner mig yr.

”Välkommen till Döda drömmars ö. Jag heter Max.”

DÅ

MAMMA LÄGGER NER broschyren på köksbordet och drar undan handen som om hon bränt sig.

”Ett läger? Långt ute i skärgården? Åh Molly, älskling, det fattar du väl att det inte går. Tänk om något händer? Tänk om du . . .?”

Bredvid henne sitter pappa och skruvar på sig, men han sneglar fortfarande på broschyrens omslag: tre leende tonåringar som sitter och skriver på en solig brygga. Han har alltid varit bättre på att åtminstone låta mig *försöka* testa saker. Därför är det honom jag vänder mig till nu, med min bästa övertalningsröst. Lugn och balanserad med inslag av galghumor.

”Det finns sjöambulans”, säger jag torrt. ”Säkert likbåt också om det skulle behövas. Raka vägen till dödsriket, precis som i de där gamla grekiska myterna. Hur smidigt som helst!”

”Molly!” Mamma slår handen för munnen. Pappa ler blekt mot mig, sedan skakar han på huvudet.

”Vi kanske kan åka ut till stugan i sommar”, säger han. ”Bella kommer att vara hemma från universitetet i juli och augusti, har hon sagt, så hon kan också hänga med.

Det blir mysigt. Då har vi bara en timme in till sjukhuset om det skulle . . .” Han avslutar inte meningen, tar ett grepp om kaffekoppen och lyfter den sakta mot munnen.

”Men jag mår lite bättre nu, de sa ju det sist vi var hos läkaren. Det finns inget . . .”

”Inget som hindrar dig från att leva ett normalt liv utifrån dina egna förutsättningar”, upprepar mamma. Hon låter trött. ”Jo, jag vet att de sa det. Men jag undrar ibland om du förstår vad det här med *egna förutsättningar* innebär. Du kan inte göra samma saker som andra i din ålder, gumman, det bara är så.”

”Till och med Elefantmannen fick gå på teater”, säger jag och suckar teatraliskt. ”Tänkte ni hålla mig inlåst hemma tills jag dör, eller?”

När de inte svarar tillägger jag, tyst: ”Bella hade fått åka.”

Pappa ser på mig med något sorgset i blicken. En kort sekund får jag för mig att han ska börja gråta. *Toppen*. ”Det är en helt annan sak med Bella”, säger han till sist. ”Och det vet du också, älskling.”

Jag tänker på min syster. Hur hon hade ringt upp mig på videosamtal kvällen innan, när hon var på väg någonstans. Bella är alltid på väg någonstans. Hon hade gjort något nytt med håret så att det lockade sig i topparna, och hennes ögon glänste mot mig på skärmen. Kanske var det ljuset från gatlyktorna som föll ner i ögonen på henne, eller så hade hon druckit på studentpuben innan hon ringde. Jag föreställde mig hur hon doftade: sött

och lite rökigt av den där parfymen hon önskade sig i julklapp, och så frisk luft och päroncider.

Fattar du vilken jävla tur du har? ville jag skrika till henne när hon klagade över någon svår tenta, berättade att hon bara hade råd att käka nudlar resten av månaden eftersom hon och hennes kursare hade ätit ute för mycket. *Du kan göra allt.* Men jag sa inget, nickade bara som om jag fattade vad hon menade.

”Du måste komma och hälsa på snart, lillis”, sa hon och log brett mot mig.

”Ja”, svarade jag och vände bort blicken. ”Det måste jag.”

Jag ruskar av mig minnet av samtalet. Skakar på huvudet. Tar upp broschyren från bordet och vänder den upp och ner, men bilden stannar kvar på näthinnan.

Sommarlägret börjar utan mig. Jag hittar ett Instagramkonto och börjar följa en av deltagarna, går in och kollar flera gånger om dagen. Kvällsbad i motljus, middagar på bryggan, citat från kända författare om skapande. *”Att skriva var det enda som befolkade mitt liv och gjorde det magiskt. Jag skrev. Skrivandet har aldrig övergett mig.”* Marguerite Duras. *”Jag tror att vägen till helvetet är belagd med adverb.”* Stephen King – stämmer det där verkligen? Är det rimligt att diskvalificera en hel ordklass på det där sättet? Jag vill sitta där, på en solig brygga i skärgården, och fråga om det, diskutera adverbets för- och nackdelar. Jämföra, gräva och prova som om vi var arkeologer på

utgrävning. Fast det är språket vi gräver upp och dissekerar. Så länge jag kan minnas har jag skrivit – dagböcker, dikter och så småningom längre texter, noveller med hopp om att kunna bli något mer. Men jag har alltid trott att skrivandet var en ensamsyssla, som att gråta eller gå på toa. På min skola vet folk förresten knappt vad ett adverb är.

Jag skriver, skriver, skriver – men jag blir aldrig klar med något. Allt känns flyktigt och ogenomtänkt. Dåligt. Uppenbarligen behöver jag en skjuts, något som sporrar mig. Jag blir besatt av tanken på att ett skrivarläger kan ge mig det. Långt efter att träden blivit gula, och sedan svarta och kala, fortsätter jag att gå in på det där Instagramkontot. Men tjejen från lägret verkar ha gått vidare. Hennes flöde fylls numera av pumpkin spice-latte, selfies och töntiga inspirationscitat. Kanske lika bra att jag aldrig åkte på det där lägret.

Höst blir till vinter, och till sist hoppfull vår. Så kommer Händelsen, Sjuka Molly™ gör storstilad comeback och jag tänker inte på något alls förrän jag är hemma från sjukhuset igen.

Men jag sparar broschyren i en låda under sängen och tar fram den då och då. Egentligen är den rätt fult formgiven, tänker jag och känner något slockna i mig. Jag hade aldrig använt det typsnittet.

2

”DÖDA DRÖMMARS Ö?” säger jag istället för att presentera mig, vilket hade varit det rimliga att göra. Jag kan inte släppa huset med blicken. Så här nära inpå känns det ännu större, men också mer symmetriskt, lustigt nog. Det som nere från bryggan framstod som snett och vint har nu fått räta, tydligare vinklar. Och nu ser jag att huset står stadigt på tjocka träpelare längs med klipporna, som inte är fullt lika branta som de såg ut att vara nyss. Kanske måste ögonen anpassa sig efter huset, som när man kommer in i ett mörkt rum.

”Ja, så brukar ön kallas”, svarar Max och sneglar på mig. Under den ljusa hyn anas ett pärlband av bleka fräknar. ”Cordelia säger att det är en bra plats för döda drömmar att vakna till liv på. Men man kan såklart tolka det på ett annat sätt också. Som att det är här alla drömmar dör. Jag vet vilken version jag föredrar.”

”Mm. Jag med.” Jag drar lite i min jeansjacka igen, den känns fuktig av den råa havsluften. ”Cordelia, hon är alltså...”

”Cordelia Backe.”

Jag rycker till.

”Den Cordelia Backe?” frågar jag, fast jag redan vet svaret på min fråga. ”Författaren? Är HON vår ...?”

”Lärare, ja”, hörs en röst från altanen. Dörren har slagits upp, och där står en blond tjej med en otänd cigarett i handen. Hon har på sig ljusrosa mjukisbyxor med matchande tröja. Ögonen är vaksamma under den tjocka, svarta eyelinern. Tjejen fortsätter: ”Cordelia, också känd som vår läromästare. Guru. Slavdrivare. Caligula. *And/or all of the above*. Estelle”, säger hon sedan och vinkar med cigaretthanden. ”Och du är ...?”

”Molly. Gud, förlåt, jag hade tänkt säga det.” Jag vänder mig mot Max igen. ”Jag heter Molly. Är jag sen, eller?”

”Det är ingen fara. Cordelia har inte räknat med att du ska vara med förrän imorgon. Vi hinner gå runt, visa dig var du ska bo och så.”

Jag känner hur axlarna sjunker. Kanske andas jag ut också, för Max ger mig en road blick.

”Första gången hemifrån?”

”Ja”, erkänner jag. ”Syns det så tydligt?”

”Äh, du vänjer dig”, säger Max och klappar mig på axeln. ”Det är ett speciellt ställe.”

Det är något med Max som får mig att omedelbart känna mig mer bekväm. Estelle är jag inte lika säker på. Hon står med sin otända cigg i handen och nynnar på en melodi jag vagt känner igen. I mitt inre får jag upp bilder av mörka, sammetslena nätter, palmer och snabba bilar, höga vågor som slår mot en öde strand. *Summertime sadness*. Nu känner jag igen låten, min syster har spelat

den för mig några gånger.

Herregud, Bella hade älskat det här stället. Jag tänker att jag måste ta en massa bilder som jag kan visa henne senare, men så minns jag. Här råder mobilförbud. Min telefon var en av många saker jag var tvungen att lämna hemma när jag åkte hit.

”Redo?” säger Max.

”Redo”, svarar jag. Sedan tvekar jag ett ögonblick, skruvar på mig. ”Fast . . . ?”

”Ja?”

Det känns som om vi har all tid i världen. Ändå har en sorts rastlöshet krupit in i mig; en ivrig sockerdrickskänsla som får blodet att bubbla och fötterna att trampa otåligt. Jag sneglar mot tornrummet igen, låter blicken svepa över husets många prång och våningsplan medan lungorna drar ihop sig på nytt.

”Vilken våning bor jag på?” säger jag med liten röst.

”Vi bor här på bottenplan”, säger Max och pekar mot ett högt fönster till vänster om den stora altanen, inramat av skira gardiner.

Vi. Det pirrar till i mig. Max fortsätter att prata.

”Och lektionssalen och matsalen ligger också här på bottenvåningen, så du behöver inte oroa dig. Jag såg att du hade det lite jobbigt med trapporna nyss.”

Jag andas ut. ”Ja”, skyndar jag mig att svara. ”Kassa lungor. Det är kroniskt. Jag har varit sjuk sedan jag var liten, men det är bättre nu.” Jag sänker rösten lite. ”Varför står hon och håller i cigarettens så där?”

”Hon får inte röka här”, säger Max och viftar mot Estelle. ”Det där är väl någon sorts . . . protest, antar jag. Eller så gillar hon bara hur den känns i handen, jag vet inte. Hon är snäll när man lär känna henne, Estelle alltså. Det är de andra också. Du kommer att få träffa dem strax.”

”Och Cordelia? Vår lärare?” frågar jag utan att försöka dölja min nyfikenhet.

När Max inte svarar på min fråga tillägger jag: ”Ja, hurdan är hon?”

Max ser ut att fundera ett kort ögonblick, sedan säger hon: ”Unik. Cordelia är unik.” Inget mer.

Hon kliver upp på den lilla trappan som leder upp till altanen och Estelle. Genom den halvöppna dörren hörs glada röster, mörkare än våra. Jag höjer ögonbrynen.

”Carl och Sebbe sitter och spelar kort i salongen”, förklarar Max. ”Vi går in dit med en gång.”

Salongen. Jag har aldrig varit på en plats som har en salong förut. Bara ordet känns främmande, snudd på ofattbart tjuisigt, men Max uttalar ordet som om det inte är något konstigt alls. Som om de sitter i *salongen* och spelar kort hela tiden. Jag tänker på vad hon sa nyss, om att Svalö kallas för Döda drömmars ö eftersom döda drömmar kan vakna till liv här. I den stunden förstår jag att det redan håller på att hända. En varm, överklig känsla far igenom kroppen. Estelle tittar upp, lägger tillbaka cigaretten i fickan och ler mot mig, och nu tänker jag att Max säkert hade rätt – hon verkar faktiskt snäll, även om

hon påminner om någon av tjejerna i filmen *Mean Girls* med de hårt markerade ögonen och sin bubbelgumsrosa mjukisdress.

Om vi hade gått i samma skola där hemma tvivlar jag på att vi blivit kompisar, Estelle och jag. Bara själva idén hade fått mig att skratta, faktiskt. Men redan nu känns Döda drömmars ö som ett undantagstillstånd, där spelreglerna är annorlunda och vad som helst kan hända.

Vad som helst. Det är en kittlande, underbar tanke. Den får mig att känna mig fri där jag står på altanen med vinden i håret – lika fri som fåglarna uppe på himlen.

En bra plats för döda drömmar att vakna till liv på.

Jag kastar en sista blick mot övervåningen innan jag kliver in genom altandörren. I ett av fönstren tänds en lampa och släcks igen, en kort, flämtande blinkning. Estelle ser att jag tittar och tar mig under armen. När hon ler mot mig ser jag att hon har en glugg mellan tänderna. Hennes ögon, som nyss hade något hårt över sig, har mjuknat nu. Kanske är det därför jag vågar ställa frågan som gnagt i mig ända sedan jag blev avsläppt vid bryggan. Ända sedan jag blickade upp mot tornrummet och tyckte mig se någon där uppe.

”Tornrummet där borta”, säger jag och pekar. ”Bor någon där?”

”Nej”, säger Estelle. ”Det används inte längre. Hela tornet är avstängt. Vi får inte gå upp dit.”

En kort, brännande sekund funderar jag på att berätta

vad jag sett. Jag kan nästan känna orden på tungan. Men något får mig att låta bli. Kanske såg jag fel? Jag börjar nästan tro det.

Estelle drar mig försiktigt i armen. Jag gör mig redo för att säga åt henne att gå långsamt, men jag behöver inte göra det. Hennes steg är små och lätta när hon visar mig mot altandörren. Jag hinner med utan problem. Vi följer efter Max, som då och då vänder sig om för att titta så att jag hänger med.

Nästan som om hon *vet*.

”Kom, Molly”, säger Estelle. ”Så får du se hur det här gamla spökslottet ser ut på insidan.”